

คู่มือ

การปลูกไผ่หางจระเข้

วรรณบดี รัชชา

พิพิธภัณฑ์การเกษตร

เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

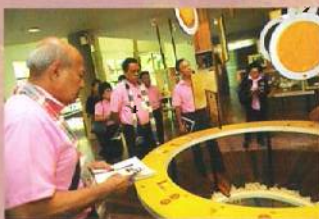
แหล่งเรียนรู้พระเกียรติคุณและ
พระอัจฉริยภาพพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวด้านการเกษตร

เศรษฐกิจพอเพียง ภูมิปัญญา นวัตกรรมเกษตร เปิดบริการเข้าชม 3 พิพิธภัณฑ์ ได้แก่
พิพิธภัณฑ์ในอาคาร “ในหลวงรักเรา” พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง “เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง”
และ “เกษตรตามรอยพ่อ”

พิพิธภัณฑ์ในอาคารในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5

ซาบซึ่งในความรักอันยิ่งใหญ่ที่ในหลวงมอบให้ปวงชนชาวไทย

ชั้นที่ 1 เรียนรู้พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านการเกษตร ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการเกษตร เกษตรทฤษฎีใหม่ และพระอัจฉริยภาพด้านการจัดการ ดิน น้ำ ป่า คน ฯลฯ
พร้อมรับชมภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชัน 3 มิติ “เรื่องของพ่อในบ้านของเรา” และ “แผ่นดินของเรา”
ฉายในโรงภาพยนตร์ “กษัตริย์เกษตร” 120 ที่นั่ง

ชั้นที่ 2 เรียนรู้ความสำเร็จการน้อมนำคำพ่อสอนไปปฏิบัติโดยมีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารีเป็นองค์ประธานผู้้น้อมนำ ห้องมหัศจรรย์ท้องทุ่ง นำเสนอด้วยระบบไฮโดรแกรม
ที่ทันสมัย ความสำคัญของอารยธรรมเกษตรไทยและเกษตรโลก เรียนรู้นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง
และสถาบันเกษตรไทย

ชั้นที่ 3 เรียนรู้ผ้าทอมือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มรดกชาติพันธุ์อันหลากหลาย ที่เป็นทั้งงานศิลปะ
บันทึกธรรมชาติ และบันทึกประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์

พิพิธภัณฑ์กลางแจ้งเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

เรียนรู้นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ขนาดเล็ก การทำเกษตรเมืองเพื่อการพึ่งตนเอง
ในการผลิตอาหารปลอดภัยฯ นวัตกรรมที่อยู่อาศัย นวัตกรรมพลังงานทดแทน การปลูกข้าวอินทรีย์ด้วยเทคนิคนาโยน
เรียนรู้วิถีไทย 4 ภาค และสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ฯลฯ

พิพิธภัณฑ์มีชีวิต

พิพิธภัณฑ์กีฬาเกษตรตามรอยพ่อ

เรียนรู้การจัดการพื้นที่ 1 ไร่ การประยุกต์เกษตร
เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งตนเอง โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
เทคโนโลยีสารสนเทศ องค์ความรู้ด้านพลังงานธรรมชาติ
สวนพันธุกรรมพืช เทคนิคการขยายพันธุ์พืช
และการจัดการเรือนเพาะชำ จำหน่ายพันธุ์ไม้
และเรียนรู้นวัตกรรมเกษตร ผักกางมุ้ง

ห้ามจำหน่าย

ตลาดนัดองค์ความรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ตลาดนัดแห่งเดียวที่เน้นนำเสนอองค์ความรู้เชิงประจักษ์แนวคิดและแนวทางปฏิบัติด้านการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง
และการเลือกซื้อสินค้า ผลผลิต ผลิตภัณฑ์คุณภาพและพันธุ์ไม้จากเครือข่ายพิพิธภัณฑ์เกษตรฯ ทั้ง 4 ภูมิภาค
และเครือข่ายสินค้าตลาดสีเขียว จัดทุกสัปดาห์อาทิตย์ต้นเดือน

การถ่ายทอดองค์ความรู้ เรียนรู้ ผักปฏิบัติ นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงและ
ถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อการพึ่งตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมการเรียนรู้ และปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตรสำหรับนักเรียน
นักศึกษา อาทิ หลักสูตร "หลักการทรงงาน" "วิธีย่อ วิถีเศรษฐกิจพอเพียง"
ตามรอยเท้าพ่อ ภาควิชาเกษตร

บริการ ห้องประชุม สัมมนา ห้องพักและอาหาร ท่ามกลางธรรมชาติ ทุ่งนา
แปลงผัก สวนไผ่ และพันธุ์ไม้นานาชนิด
- ห้องประชุมตกแต่งอย่างสวยงาม ทันสมัย หลายขนาด
- ห้องพักหลากหลายรูปแบบ อาทิ ห้องพัก 60 ห้อง
พร้อมแอร์คอนดิชั่น ห้องพักรวม 40 ท่าน
บ้านรักธรรมชาติ 9 หลัง

การบริการเข้าชม

จำหน่ายของที่ระลึก

หนังสือองค์ความรู้ และผลผลิตทางการเกษตร
ปลอดภัย อาทิ เสื้อยืดในหลวงรักเรา ผลผลิตผักพื้นบ้าน ผักปลอดสารพิษ
หนังสือทำนาโยนกล้า การทำสำภูธรชาติ ฯลฯ

เปิดให้บริการเข้าชม วันอังคาร-อาทิตย์ เวลา 09.30-15.30 น.
ปิดให้บริการเข้าชม วันจันทร์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์
อัตราค่าเข้าชมพิพิธภัณฑ์

ในอาคาร เด็ก ท่านละ 30 บาท ผู้ใหญ่ ท่านละ 50 บาท
ชาวต่างชาติ ท่านละ 100 บาท รถนำชมนอกอาคาร ท่านละ 20 บาท

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ตรงข้ามโรงพยาบาลนวนคร ถนนพหลโยธิน จ.ปทุมธานี
โทร. 0-2529-2212-13 08-7359-7171 โทรสาร 0-2529-2214

แฟนคลับพิพิธภัณฑ์การเกษตร
เฉลิมพระเกียรติฯ
facebook.com/visitadambkph

พันธุ์ไม้ต่างๆ

ไผ่กิมชุง หรือไผ่บิเซ

พันธุ์มาจากไต้หวัน ไม่มีหนาม หน่อคล้ายไผ่สีสุก

ไผ่เป่าซอแซ

ลำไม้ทำเล้าไก่ ทำรั้วได้ดี หน่อรสชาติดีไม่เหม็นมาก

ไผ่หวานเพชรล้านนา

พันธุ์มาจากจีน ต้นสูง 15 เมตร กิ่งดิบ
ทำหน่อไม้แห้งได้

ไผ่ตงหม้อ

พันธุ์มาจากจีน ลำใหญ่ หน่อใหญ่
ทำหน่อไม้ดอง ทำเฟอ์นนิเจอร์

พันธุ์ไผ่ต่างๆ

ไผ่ยักษ์

ลำขนาดใหญ่ ใช้ทำเฟอร์นิเจอร์

ไผ่เป่ายักษ์ หรือไผ่มันหมู

ลำต้นสูง 25 เมตร ลำใหญ่ 6-7 นิ้ว

หน่อหนัก 3-4 กิโลกรัม

ไผ่หวานยักษ์เพชรภูเรือ

พันธุ์มาจากลาว หน่อหนัก 2 กิโลกรัม กินดิบได้

หน่อสีขาว ต้มน้ำใส ไม่มีสารพิษ

ไผ่ยักษ์น่าน

พันธุ์มาจากพม่า ลำใหญ่ที่สุด ลำไผ่ขนาด 14 นิ้ว

ไม่มีกิ่ง ลำใช้ทำเฟอร์นิเจอร์

พันธุ์ไผ่ต่างๆ

ไผ่เลี้ยงสีทอง

หน่อใช้จมน้ำพริก ทำซุบหน่อไม้ หน่อไม้ต้มจืดปิ้ง

ไผ่ช่างหม่น

ลำขนาด 4-6 นิ้ว สูง 10-25 เมตร ลำใช้งานก่อสร้าง
หน่อใหญ่ รสชาติดี

ไผ่จีนปักกิ่ง

ใบใหญ่ ลำใหญ่ ออกนอกฤดูได้ หน่อรสชาติดี
อบแห้งดี

ไผ่บงหวาน

ต้นเล็ก ออกนอกฤดูได้ หน่อออก รสหวาน

ขั้นตอนการปลูกไผ่บงหวานเพชรน้ำผึ้ง

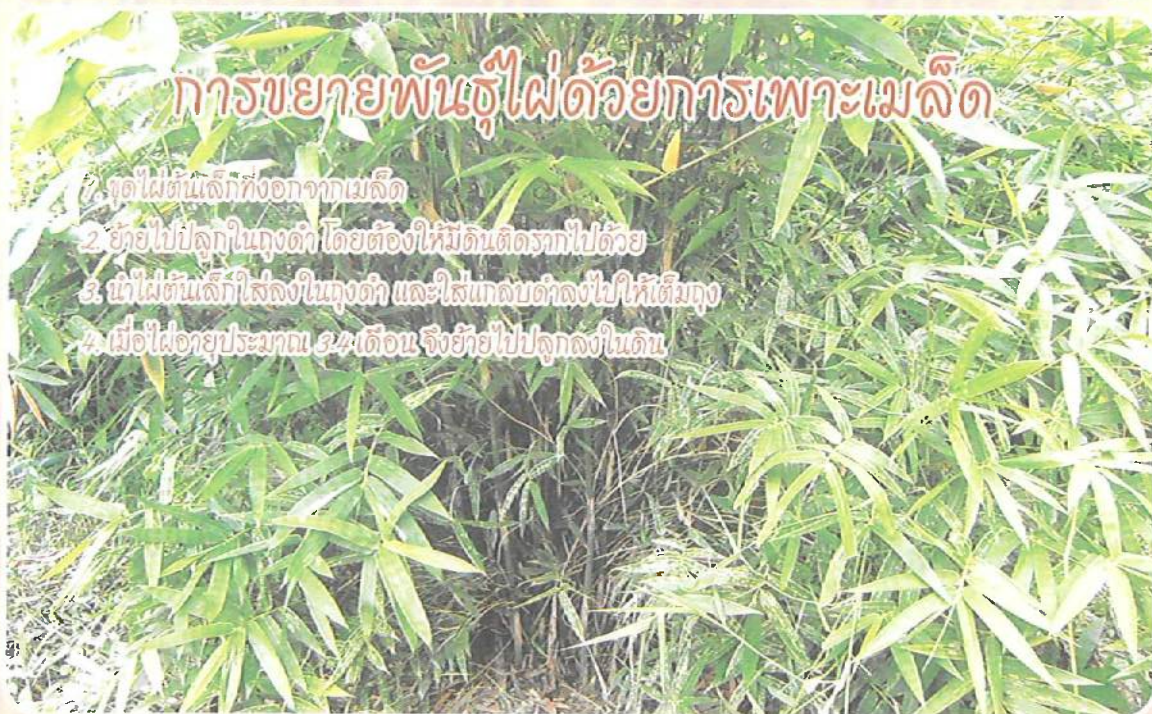
การปลูกไผ่บงหวานออกนอกฤดู

1. ช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม เก็บหน่อเล็กชิดโคนต้นไปขายเหลือหน่อชั้วใหญ่ที่เกิดห่างกอปล่อยให้ เป็นลำใหญ่ กอละ 5.8 ลำ
2. เดือนธันวาคม ตัดลำเก่าที่เกิดก่อนออกทั้งหมด โดยตัดให้ชิดโคนเหลือแต่ลำเดือนสิงหาคม ซึ่งมีสีเขียวสด
3. ใส่ปุ๋ยคอก เอาขี้เถ้าแกลบคลุมโคนกอ รดน้ำให้ชุ่ม ทุกๆ 5.7 วัน
4. เดือนมกราคม ไผ่จะแตกหน่อ เก็บได้ตั้งแต่เดือนมกราคม-เมษายน

การขยายพันธุ์ไผ่ด้วยการเพาะเมล็ด

1. หักไผ่ต้นเล็กที่งอกจากเมล็ด
2. ย้ายไปปลูกลงในถุงดำ โดยต้องให้มีดินติดรากไปด้วย
3. นำไผ่ต้นเล็กไปใส่ลงในถุงดำ และใส่แกลบดำลงไปในให้เต็มถุง
4. เมื่อไผ่อายุประมาณ 3-4 เดือน จึงย้ายไปปลูกลงในดิน

การขยายพันธุ์ไผ่ด้วยการแยกเหง้า

1. ขุดแยกเหง้าไผ่ที่เกิดจากหน่อที่มีอายุ 5 เดือนขึ้นไป
2. โดยต้องขุดให้ติดรากมาด้วย
3. นำเหง้าไผ่ที่แยกได้ใส่ลงในถุงดำ ใส่แกลบดำลงไปให้เต็มถุง
4. เมื่อกิ่งไผ่ที่ชำไว้ในถุงดำมีอายุ 2 เดือนครึ่งขึ้นไป จึงนำไปปลูกลงดินต่อไปได้

คู่มือ การปลูกไผ่หางจิ้ง

ผู้แต่ง วรรณบดี รักษา

บรรณาธิการ คมสัน หุตะแพทย์

สงวนลิขสิทธิ์ ISBN 978-616-358-070-2

พิมพ์ครั้งที่ 1 ธันวาคม 2557

พิมพ์ที่ บริษัท ออฟเซ็ทพลัส จำกัด

โทร. (02) 4612161-4

จัดพิมพ์ สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
หมู่ 13 ถ.พหลโยธิน ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120

โทร. (02) 5292212-13 ต่อ 103 www.wisdomking.or.th

ราคา 50 บาท

คำแนะนำผู้จัดพิมพ์

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พกณ. จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พ.ศ.2552 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านการเกษตร เป็นศูนย์กลางขับเคลื่อนและเผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภาคการเกษตร รวมทั้งการถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านการเกษตรที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินงานมีการจัดแสดงนิทรรศการภายในและภายนอกอาคาร เป็นการจัดแสดงเพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผลงานอันเนื่องมาจากการน้อมนำพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปประยุกต์ใช้ สำหรับการจัดแสดงภายนอกอาคารเป็นพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งที่จัดให้เป็นนิทรรศการที่มีชีวิต เป็นต้นแบบและฐานเรียนรู้นวัตกรรมเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่เชื่อมโยงกับการจัดแสดงในอาคาร เช่น ชุมชนพอเพียง 1 ไร่พึ่งตนเอง เกษตรพอเพียงเมือง นวัตกรรมการปลูกข้าวแบบอินทรีย์ ปลูกผักแบบอินทรีย์ การเพาะเห็ดสวนครัว นวัตกรรมด้านพลังงานทดแทน เช่น เซลล์แสงอาทิตย์ กังหันลม ก๊าซชีวภาพ พลังงานชีวมวล จักรยานประดิษฐ์ นวัตกรรมด้านที่อยู่อาศัย เช่น บ้านดิน บ้านฟาง สวนไม้หอม สวนสมุนไพรเพื่อสุขภาพ แปลงพืชผักพื้นบ้าน ซึ่งนอกจากการเข้าเยี่ยมชมนิทรรศการทั้งในและนอกอาคารแล้ว ประชาชนยังสามารถเข้ารับการฝึกอบรมและการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จัดขึ้นในประเด็นต่างๆ เช่น การทำนาโยนกกล้า การทำนา 1 ไร่ได้ 1 แสน การปลูกผักและปลูกข้าวบนพื้นปูน การปลูกผักพื้นบ้านแบบผสมผสาน การเพาะเห็ดฟางตะกร้า การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก การผลิตกังหันลมต้นทุนต่ำ การผลิตชุดเซลล์แสงอาทิตย์แบบประหยัด การทำเตาชีวมวล การสร้างบ้านดินบ้านฟาง การทำผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ เช่น สบู่ แชมพู การแปรรูปสมุนไพรและผักพื้นบ้านเป็นอาหาร ยาและเครื่องสำอาง

เกษตรกรไทยมักจะประสบปัญหาการขาดทุนในการประกอบอาชีพการเกษตร เนื่องจากส่วนใหญ่มักจะปลูกพืชแบบเชิงเดี่ยว เช่น ข้าว ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง ยาง ปาล์ม ซึ่งมีต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้นมาก ในขณะที่ราคาขายมีความผันผวน และตกต่ำ จึงทำให้มีความเสี่ยงสูง ทางออกของปัญหานี้เกษตรกรไทยจึงควรยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรับเปลี่ยนวิถีคิดในการทำการเกษตร ส่วนหนึ่งให้หันมาทำเกษตรผสมผสานเพื่อการพึ่งพาตนเอง เพื่อให้ตนเองและครอบครัวมีกินมีใช้อย่างเพียงพอ อีกส่วนหนึ่งปรับเปลี่ยนพืชที่จะปลูกที่ไม่ต้องพึ่งพิงตลาดมากนัก เป็นพืชที่เกษตรกรส่วนใหญ่อาจจะนึกไม่ถึง แต่มีศักยภาพที่จะสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรเป็นอย่างดี “ไม้” เป็นพืชที่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นพืชที่ปลูกง่าย ปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมได้ดี ที่สำคัญมีต้นทุนที่ต่ำ ลงทุนปลูกครั้งแรกครั้งเดียว เก็บผลผลิต ที่เป็นหน่อไม้ ใบ ไม้ไผ่ ขายได้นานหลายปี ซึ่งผลผลิตไผ่ในปัจจุบันกำลังขาดแคลนและเป็นที่ต้องการของตลาด หากมีความรู้และดูแลเอาใจใส่ ปลูกไม่ต้องการมากก็สามารถมีรายได้ดีเทียบเท่าหรือดีกว่าพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยวหลายชนิดที่กล่าวมาข้างต้น

คุณวรรณบดี รักษา เจ้าของสวนไผ่เพชรน้ำผึ้ง เกษตรกรและผู้เชี่ยวชาญด้านการปลูกไผ่ ที่พลิกผันตัวเองจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวมาทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และหันมาเอาจริงเอาจังกับการปลูกไผ่ จนประสบความสำเร็จ เป็นต้นแบบในแนวทาง “ปลูกไผ่หายจน” และเป็นวิทยากรที่ได้ร่วมงานกับพิพิธภัณฑ์ฯ มาโดยตลอด ทางสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ต้องขอขอบคุณ คุณวรรณบดี รักษา ที่ได้มอบต้นฉบับอันมีคุณค่านี้เพื่อนำมาตีพิมพ์เป็นคู่มือการปลูกไผ่หายจน สำหรับเกษตรกรและประชาชนจะได้ศึกษาเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในแปลงเกษตรของตนเอง เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชนให้ดีขึ้น

นางจารัฐ งามพิศศิริ

ผู้อำนวยการสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตร

เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คำนำ

ไผ่เป็นพืชที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นพืชสารพัดประโยชน์ ทุกส่วนของไผ่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ หน่อไผ่นำไปเป็นอาหาร ไผ่ว่าจะนำไปกินสด นำไปต้ม นำไปดอง หรือนำไปตากแห้ง แล้วจึงนำมารับประทาน ใบของไผ่บางสายพันธุ์ที่มีขนาดใหญ่ถูกนำไปใช้ในการห่ออาหาร เช่น บ๊ะจ่าง ลำไผ่ไผ่เป็นไม้ที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของมนุษย์ เช่น ใช้สร้างบ้านที่อยู่อาศัย ทำเฟอร์นิเจอร์ ทำตะเกียบ ไม้เสียบอาหาร ไม้ใช้สอยอื่นๆ รวมทั้งนำไปเผาเป็นถ่านไม้ไผ่ที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงและผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ

ปัจจุบันไผ่ถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่ตลาดมีความต้องการสูง ถูกใช้เป็นไม้ตะเกียบ ไม้เสียบอาหาร เฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ใช้ในอุตสาหกรรมเลี้ยงหอยทะเล อุตสาหกรรมหน่อไม้กระป๋อง อุตสาหกรรมไม้เทียม เป็นต้น ในขณะที่ไม้ไผ่จากป่าธรรมชาติเริ่มขาดแคลน การปลูกไผ่จึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายให้การส่งเสริมและสนับสนุน

สำหรับเกษตรกรเอง การหันมาปลูกไผ่เป็นอาชีพเพื่อสร้างรายได้ แทนการปลูกพืชเศรษฐกิจตัวอื่น เช่น ข้าว ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง เป็นเรื่องที่น่าสนใจไม่น้อย ที่เกษตรกรทั่วไปอาจจะนึกไม่ถึง เนื่องจาก ไผ่ เป็นพืชที่ปลูกง่าย ปรับตัวได้ดี มีความทนทานต่อสภาพแวดล้อม ที่สำคัญมีต้นทุนที่ต่ำ ลงทุนปลูกครั้งแรกครั้งเดียว แต่เก็บเกี่ยวผลผลิตขายได้นานหลายปี ผลผลิตจากไผ่ โดยเฉพาะ หน่อไม้ ให้ผลตอบแทนดีอย่างคาดไม่ถึง ผลตอบแทนต่อไร่สูงกว่าพืชเศรษฐกิจที่เกษตรกรนิยมปลูกกันหลายตัว เพียงปีแรกก็ได้ทุนคืนและมีกำไร ในปีที่สองเกษตรกรจะมีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 60,000 บาทต่อไร่ต่อปี โดยเฉพาะในช่วงหน้าแล้ง ซึ่งเป็นช่วงนอกฤดู ราคาหน่อไม้เพิ่มสูงขึ้นเป็นสองเท่าตัว ปลูกเพียง 2-3 ไร่ก็มีรายได้เป็นแสนบาทต่อปี นอกจากหน่อไม้แล้ว เกษตรกรยังสามารถตัดใบไผ่ ลำไผ่ไผ่ เป็นผลผลิตขายสร้างรายได้อีกทางหนึ่ง

ไผ่ จึงเป็นพืชเศรษฐกิจที่แตกต่างจากพืชเศรษฐกิจตัวอื่นๆ เป็นพืชเลี้ยงชีพที่มีความยั่งยืน สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรเป็นอย่างดี เป็นพืชที่ช่วยปลดหนี้ให้เกษตรกร เป็นพืชที่จะช่วยให้เกษตรกรหายจนได้อย่างแท้จริง

สารบัญ

คำนำผู้จัดพิมพ์	1 0
คำนำ	11
การปลูกพืชผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	1 3
ปลูกไผ่หายจน	19
ไผ่พืชยั่งยืน สारพัดประโยชน์	1 9
คุณค่าทางโภชนาการของหน่อไม้	23
พันธุ์ไผ่	25
- ไผ่ขวงหม่น	25
- ไผ่กิมซุง ไผ่บิเช ไผ่เขียวเขาสมิง ไผ่ดงลี้มแล้ง ไผ่ดงใต้หวน	26
- ไผ่หวานเพชรล้านนา	27
- ไผ่ดงหม้อ	28
- ไผ่ยักษ์	29
- ไผ่ป้าะยักษ์ ไผ่มันหมู	30
- ไผ่หวานยักษ์เพชรภูเรือ	31
- ไผ่ยักษ์น่าน	32
- ไผ่เลี้ยงสีทอง	33
- ไผ่บงหวาน	34
ไผ่บงหวานเพชรน้ำผึ้ง	35
ทำไมปลูกไผ่จึงหายจน	3 7
การปลูกไผ่บงหวาน	40
ตลาดไผ่บงหวาน	4 4
การขยายพันธุ์ไผ่บงหวาน	45
- การขยายพันธุ์ไผ่ด้วยการเพาะเมล็ด	47
- การขยายพันธุ์ไผ่ด้วยการแยกเหง้า	48

การปลูกพืชผสมผสาน ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

เกษตรกรส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพการเกษตรด้วยการปลูกพืชแบบ
เชิงเดี่ยว ถ้าไม่มีการประกันราคาช่วย ก็แทบจะกำไรน้อยมากหรือเสมอดำ หรือ
ขาดทุน เพราะความเสี่ยงมีสูง เมื่อต้องลงมือทำเองจึงทำเกษตรตามแนวทาง
ที่พระเจ้าอยู่หัวทรงสอน โดยยึดหลักการทำเกษตรแบบหลักเศรษฐกิจพอเพียง
ทำมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 ก็ประสบความสำเร็จด้วยการใช้แนวทางนี้ โดยเริ่มทำ
แบบไร่นาสวนผสม หรือการทำเกษตรแบบผสมผสาน หรือเกษตรทฤษฎีใหม่
โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความมีเหตุและผล
2. ความพอประมาณ
3. ภูมิคุ้มกัน
4. มีความรู้ในสิ่งที่เราจะทำ
5. คุณธรรม

การทำเกษตรผสมผสานโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

● **ความมีเหตุและผล** ถ้าเราจะทำเกษตรให้มีชีวิตที่ดีขึ้น ข้อนี้สำคัญ ต้องคิดก่อนว่า

- ทำไมทำเกษตรแล้วบางคนไม่ดีขึ้น
- อาชีพการเกษตรทำให้เรามั่นคงได้ในอนาคตไหม
- ทำเกษตรแล้วจะอยู่รอดหรือไม่?
- เปิดใจรับการเปลี่ยนแปลงและสิ่งใหม่ ๆ

จะเห็นว่าเกษตรกรรุ่นเก่าจะปลูกตาม ๆ กัน เช่น ถ้ายางดี ก็ปลูกยาง ถ้าข้าวโพดราคาสูง 8-9 บาท ก็ปลูกข้าวโพด ซึ่งบางทีผลผลิตล้นตลาด ทำให้พ่อค้าจะได้กำไรมาก ถ้าเราไม่ใช้เหตุและผลในการทำเกษตรบางครั้งจะผิดพลาดได้เพราะฉะนั้นการทำเกษตรให้ปลอดภัย ควรยึดหลักการทำเกษตรผสมผสาน และเศรษฐกิจพอเพียง จากประสบการณ์ที่ตัวเองทำมา ทำให้ชีวิตดีขึ้น ช่วงแรกจากที่มีที่ดิน 1 ไร่ครึ่งใช้สร้างรายได้ ปัจจุบันมีที่ดินรวมแล้วประมาณ 40 ไร่ ได้จากการทำเกษตร เพราะฉะนั้นจะหาอย่างไรให้ได้มีที่ดินเพิ่ม มีบ้านมีรายได้นำไปใช้ในสิ่งที่จำเป็น

●ความพอประมาณ

การทำเกษตรถ้าปลูกตามคนอื่น เช่น ปลูกยางแล้วดี ไร่หนึ่งได้ราคาเท่านี้ เราอยากได้เงินมากขึ้น เราไปลงทุนทำ 20 ไร่ จะมากเกินไป ควรต้องมีความพอประมาณ เริ่มเรียนรู้จากน้อยไปก่อน พอมีประสบการณ์ความชำนาญ และตลาดต้องการในสิ่งที่เราปลูก เช่น เราปลูกชะอม อย่างน้อย 20 ต้น ถ้าขายดี กำละ 10 บาท ในช่วงหน้าหนาว กับหน้าร้อน เราจึงค่อยปักชำ หรือตอน เพื่อขยายพันธุ์ สิ่งนี้คือความพอประมาณ เริ่มจากน้อยๆ ก่อน อย่าไปตามตลาด ต้องทำทีละน้อยก่อน จึงจะสำเร็จ อย่าทำเยอะ เริ่มเท่าที่มีทุน เริ่มจากน้อยๆ จากแรงงานภายในครอบครัว สามี ภรรยา ลูกๆ ช่วยกัน

●ภูมิคุ้มกัน

ทำเกษตรผสมผสานให้มีรายได้ทุกวัน ต้องทำแล้วมีรายได้และอาหารไว้สำหรับพอกินก่อน เหลือแล้วจึงนำไปขายให้มีรายได้ทุกวัน ตัวเองเริ่มจากทำแล้วมีรายได้ไปจ่ายแต่ละวันก่อน เช่น จ่ายค่าไฟ ค่าน้ำประปา ค่าอินเทอร์เน็ต ค่าใช้จ่ายรายเดือน รายวัน เช่น น้ำมัน รถ ซื้ของที่จำเป็น หรือค่ารถไปหาหมอ เรียกว่าเป็นการมีภูมิคุ้มกัน

การลดการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี เป็นการลดต้นทุน ข้อนี้สำคัญสำหรับการทำเกษตร ควรพยายามหาวัสดุท้องถิ่นนำมาเป็นปุ๋ย และป้องกันศัตรูพืช เช่น น้ำส้มควันไม้ หรือใช้อะไรที่เราไม่ต้องไปซื้อ ส่วนการจำหน่ายให้นึกถึงการจำหน่ายในท้องถิ่น ไม่ควรต้องวิ่งไปส่งไกลๆ

สมมุติว่าอยู่ทางภาคอีสาน วิ่งมาตลาดไทก็ไม่จำเป็น ควรจำหน่ายแค่นั้นท้องถิ่น

●ความรู้

- ดูงาน รับการอบรมจากอาจารย์ท่านต่าง ๆ ที่มาสอน
- ค้นหาความรู้จากสื่อต่าง ๆ

- บางครั้งการเรียนรู้จากอาจารย์หลายท่านจากการเข้าอบรมและดูงาน สมมุติทำน้ำหมักชีวภาพ อาจารย์แต่ละท่านก็จะมีสูตรต่าง ๆ กันไป อยากแนะนำให้ข้อคิดว่า ถ้ามันใจอาจารย์คนไหนอยากให้ยึดคนนั้นเป็นหลัก เป็นอาจารย์ของท่านเลย อย่าไปหาอาจารย์หลายคนในเรื่องเดียวกัน ถ้าไปหาหลายท่านในเรื่องเดียวกัน จะทำให้ท่านสับสน ความรู้ดีตัวเอง เพราะอาจารย์แต่ละท่านจะมีเหตุและมีผลไม่เหมือนกัน จะทำให้ไม่รู้จะเชื่อใคร เช่น ถ้าเรื่องไฟก็ไปหาอาจารย์คนเดียว เพราะอาจารย์หลายคนจะถนัดการปลูกไฟคนละชนิด ทำให้สับสน การหาความรู้ส่วนนี้สำคัญ ย้ำว่าเรื่องเดียวให้ไปหาอาจารย์คนเดียว

●คุณธรรม

มีคุณธรรมในภาคเกษตรคือ การลดหรือการไม่ใช้สารเคมี ส่วนเรื่องราคาผลผลิตที่จะขายแพงขายถูก ขึ้นอยู่กับแต่ละคน และคุณภาพสินค้าที่เราผลิต ถ้าสินค้าเราดีและหายาก เราอาจเสนอราคาสูงหน่อย ถ้าเป็นสินค้าหาง่ายก็เสนอราคาต่ำ ขึ้นอยู่กับพืช

การทำเกษตรผสมผสาน

การทำเกษตรผสมผสาน เพื่อให้มีอาหารไว้กิน ไม่จำเป็นต้องทำมาก ถ้ามีพื้นที่ 10 ไร่ ควรแบ่งมา 1-2 ไร่ หรือ 1-2 งาน เพื่อปลูกผักต่างๆ ที่เราจะทานเอง อาจปลูกในแปลง ปลูกผลไม้ 1-2 ต้น เลี้ยงสัตว์ข้างบ่อน้ำ ถ้าทำมากจะต้องลงทุนมาก ทำให้สิ้นเปลือง การทำเกษตรผสมผสานไม่จำเป็นต้องทำมาก ทำพอประมาณเหลือแล้วจึงนำไปขาย ตัวเองทำเกษตรผสมผสานประมาณ 2-3 ไร่ พื้นที่ที่เหลือส่วนใหญ่จะปลูกไม้ทั้งหมด ถ้าเรามีพื้นที่อยู่ 15 ไร่ ถ้านำไปทำเกษตรผสมผสานทั้งหมด ในที่สุดเราจะไม่รู้ว่าเราจะขายอะไร จะนำเสนออะไร การจัดสรรที่ดินจึงมีความสำคัญ ใช้แค่พอประมาณ 1-2 ไร่ ส่วนพื้นที่ที่เหลือถึงทำการขาย ขยาย พืชที่เราเสนอในตลาดท้องถิ่นแล้วขายดี ค่อยทำเพิ่ม เช่น ชะอมขายดี ก็ปลูกชะอม

เพิ่ม โดยที่ไม่ต้องซื้อพันธุ์แต่ตอนและปักชำเอง ขยายเพิ่มเป็น 2 ไร่ หรือเราทำไฟได้ดี ก็ขยายพันธุ์ไฟขึ้น บางท่านทำเกษตรผสมผสานปนกันหมดเลยหลายไร่ ถ้ามีเงินเดือนใช้จ่ายก็อาจไม่เดือดร้อน ก็มีสุขได้ แต่ถ้าท่านอยากทำให้มีรายได้จากการทำเกษตร ต้องเลือกพืชที่เป็นรายได้ ทำแล้วประสบความสำเร็จจากประสบการณ์ของท่านเอง แต่ขอแนะนำอย่าทำมากเพราะจะเหนื่อย

รายได้และรายจ่าย

1. จ่ายค่าอาหารที่ไม่ได้ผลิต ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่ายา สิ่งจำเป็น
2. รายได้จากรายวัน นอกจากมีอาหารแล้วต้องมีรายได้จากรายวัน เช่น ไข่ ตะไคร้ ผักต่าง ๆ
3. รายได้จากรายเดือน อาจปลูกผลไม้บางอย่าง เช่น ฝรั่ง ฝรั่งจะเก็บได้เดือนละ 2 ครั้ง ทุก 15 วัน หรือเดือนละครั้ง
4. รายได้รายปี พืชรายปี เช่น มะม่วง ลำไย ลิ้นจี่ กระท้อน
5. พืชที่เป็นเงินออม ควรปลูกไม้สัก ยางนา ไม้พยุง ปลูกเอาไว้เพราะวันข้างหน้าจะเป็นเงินออม พยุงเป็นไม้แดงชนิดหนึ่ง คนจีนนิยมเพราะเป็นพืชมงคล นำมาทำไม้แกะสลัก ตอนนี้กรมป่าไม้แจกเป็นกล้าอยู่ ซึ่งเราปลูกเหมือนกล้าไม้ปกติ ถ้าเตรียมดินให้ดีเตรียมหลุมให้ดี คอยกำจัดหญ้า ดูแลรักษา โตเร็ว ใช้เวลาโตประมาณ 10 ปีขึ้นไป แต่การตัดต้องขออนุญาต ขึ้นทะเบียนจึงจะปลูกได้

ความยั่งยืนกับอาชีพเกษตร

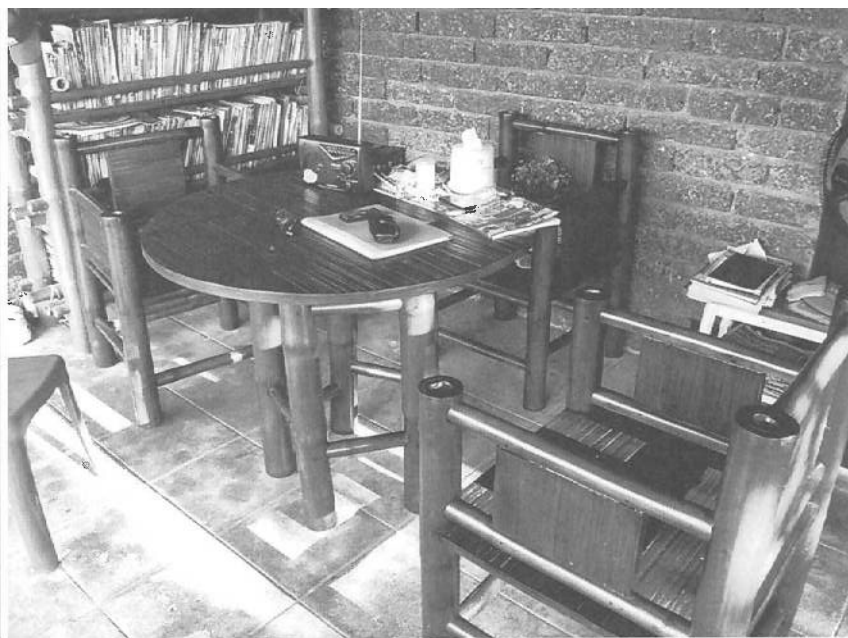
- มีรายได้เรื่อย ๆ
- มีเงินออมที่นำไปใช้หนี้ได้
- มีเงินด้วยกับสิ่งที่ไม่ได้ผลิต
- ไม่มีหนี้ หรือมีก็ส่งใช้คืนได้ บางครั้งอาจจำเป็น เช่น ผ่อนรถ หรือซื้อที่แบบจำนอง
- พบกับความสุขพอสมควร

ปลูกไผ่หายจน ไผ่ พืชยั่งยืน สารพัดประโยชน์

ไผ่เป็นพืชสารพัดประโยชน์ หน่อไม้拿去เป็นอาหาร ไม่ว่าจะนำไปกินสด นำไปต้ม นำไปดอง หรือนำไปตากแห้ง แล้วจึงนำมารับประทาน ใบไผ่นำไปใช้ในการห่ออาหาร เช่น บ๊ะจ่าง ถ้าไม้ไผ่拿去ใช้ทำบ้าน เฟอร์นิเจอร์ ทำตะเกียบ ไม้เสียบอาหาร ไม้ใช้สอยอื่นๆ รวมทั้งนำไปเผาเป็นถ่านไม้ไผ่

โอกาสและความเป็นไปได้ในการปลูกไผ่เป็นอาชีพในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

1.ด้านตลาด มีตลาดที่ใช้ไผ่ไผ่ และหน่อไผ่เป็นวัตถุดิบ

- ไผ่ตะเกียบ ไผ่เสียบอาหาร ในจังหวัดน่านแพร่ ลำปาง มีโรงงานในบัญชีกระทรวงอุตสาหกรรมอยู่ 41 โรง แต่ในความเป็นจริงในจังหวัดแพร่ เพียงจังหวัดเดียวมีโรงงานทำไผ่ตะเกียบ ไผ่เสียบอาหาร อยู่ประมาณ 200 โรง ใช้ไผ่ไผ่ขาว วันละ 18,000 เล่ม หรือ 5,400,000 เล่มต่อปี คิดเป็นพื้นที่ปลูกประมาณ 9,000 ไร่

- เฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ และของที่ระลึก โรงงานเฟอร์นิเจอร์และของที่ระลึกในจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย ใช้ไผ่ตง ไผ่หก ไผ่บง ไผ่รวกดำ หรือไผ่รวกแดง ที่จังหวัดเชียงใหม่

ซื้อไผ่ตงจากเพชรบูรณ์เล่มละประมาณ 100 บาท ราคาชุดรับแขก 20,000 บาท/ชุด

- อุตสาหกรรมการเลี้ยงหอยทะเล ใช้ไผ่รวกจากจังหวัดน่านปีละประมาณ 1 ล้านเล่ม

- อุตสาหกรรมหน่อไม้กระป๋องใช้หน่อไม้ไผ่ตงหรือไผ่หก โรงงานอยู่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ลำปาง และจังหวัดอื่น ๆ

- อุตสาหกรรมไม้เทียม ปัจจุบันมีการใช้ตอกไม้ไผ่ทำไม้เทียมเพื่อใช้เป็นฝ้าเพดาน หรือฝาผนัง

- วัสดุเศษเหลือ เช่น ขั้วไม้ไผ่ ใช้ทำถ่าน ปัจจุบันมีการทำถ่านบดอัดก้อนจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ การเผาถ่านทำให้น้ำส้มควันไม้เพื่อใช้ทดแทนสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เศษไม้หรือมูลฝอยจากโรงงานทำตะเกียบนำไปทำกระดาด โคมไฟ

2.ด้านเศรษฐกิจ

- การปลูกไผ่ระยะ 5x5 เมตร หรือ 64 กอ/ไร่ เมื่ออายุ 6-7 ปี สามารถตัดได้เฉลี่ย 600 เล่ม/ไร่/ปี หรือรายได้ขั้นต่ำประมาณ 6,000 บาท/ไร่

- การทำไม้เส้นที่นำไปทำไม้ตะเกียบไม้เสียบอาหาร ราคาไม้ขนาดเล็ก

2 มม. กิโลกรัมละ 18-21 บาท ไม้ 3 มม. ราคา 10-14 บาท และไม้ขนาด 5 มม. ราคา 10.00-10.50 บาท โรงงานรับซื้อไม้ 6 เมตร ท่อนละ 7 บาท หรือเนื้อไม้กิโลกรัมละ 0.80-1.30 บาท ต้นทุนการตั้งเครื่องลงทุนเครื่องตัด และเครื่องตอกไม้ ประมาณ 26,000-30,000 บาท/โรง

- ไม้ไฟวกซื้อขายเมตรละ 1 บาท หรือเฉลี่ยเล่มละ 10 บาท

3. ด้านสิ่งแวดล้อม

การสร้างพื้นที่ป่า 1 ไร่ เท่ากับลดค่าใช้จ่ายภาครัฐ 150,000 บาท/ปี การปลูกไม้ที่เริ่มจากกล้าขุยไผ่อยู่ได้ 50-60 ปี หรืออาจถึงชั่วอายุขัยของไผ่ การปลูกไผ่เป็นเกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ และเกษตรปลอดภัย

4. ด้านนโยบายการเมืองและกฎหมาย

- ทุกจังหวัดต้องการให้เกิดป่าต้นน้ำลำธาร
- ไม้ไผ่ไม่ใช่ไม้ประเภทหวงห้าม
- ทำอย่างไรจะสร้างความชอบธรรมในการปลูกไผ่ และการขายไม้ไผ่จากพื้นที่จัดสรรพื้นที่สปก. หรือพื้นที่ป่าโซน A และโซน E

5. ด้านสังคม

- สังคมชุมชนบางแห่งหวงแหนป่า ห้ามตั้งโรงงานอุตสาหกรรมจากไม้ไผ่อย่างยิ่งอาศัยไม้ไผ่จากเขตป่า
- ผู้ประกอบการโรงงานไม้ตะเกียบทุกรายต้องการให้ส่งเสริมการปลูกไผ่ทาง

คุณค่าทางโภชนาการ ของหน่อไม้

คุณค่าอาหาร

หน่อไม้ 100 กรัม ให้พลังงาน 29 กิโลแคลอรี ประกอบด้วย เส้นใย 5.4 กรัม แคลเซียม 58 มิลลิกรัม ฟอสฟอรัส 48 มิลลิกรัม เหล็ก 0.2 มิลลิกรัม วิตามินเอ 3 IU. วิตามินบี1 0.08 มิลลิกรัม วิตามินบี2 0.18 มิลลิกรัม วิตามินซี 13 มิลลิกรัม

สรรพคุณทางยา

ราก แก่ไตพิการ ขับปัสสาวะ ใบ เป็นยาขับฟอกล้างโลหิตระดูที่เสีย หน่อ มีเส้นใยสูง น้ำกากและสารพิษออกจากร่างกาย ช่วยป้องกันมะเร็งลำไส้ใหญ่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับประทานหน่อไม้ คือ หน่อไม้มีกากใยอาหารสูง สารพิษต่าง ๆ เช่น ยาส์มาแมลง โลหะหนักต่าง ๆ หรือพวกไนไตรท์ จะไปรวมกันที่ลำไส้ใหญ่ แต่ถ้ามีกากใยอาหารมาก ๆ กากใยอาหารเหล่านี้ จะช่วยดูดน้ำและเพิ่มปริมาณ ทำให้กากอาหารเหล่านี้มีน้ำหนักมากจะเคลื่อนขบวนออกสู่ภายนอกในร่างกายได้เร็ว กากใยอาหารจึงช่วยลดการเกิด มะเร็งลำไส้ใหญ่

อาหารจากหน่อไม้

หน่อไม้สามารถนำไปแปรรูปให้เป็นอาหารได้หลายชนิด เช่น หน่อไม้สด ๆ ต้มกับกระดุกหมู แกงคั่วหน่อไม้ หรือจะต้มเอาไว้จิ้มน้ำพริก ทำซूपหน่อไม้ ส่วนความขมของหน่อไม้

ต้องดับด้วยน้ำคั้นใบย่านาง แล้วหน่อไม้ก็จะหวาน สามารถนำไปจิ้มน้ำพริกหรือทำซूपก็ได้รสกลมกล่อม ถ้าอยากเก็บหน่อไม้ไว้กินนอกฤดู ก็ต้องดองหน่อไม้ให้เป็นหน่อไม้เปรี้ยวเอาไว้ทำแกงส้ม แกงคั่วได้

การแปรรูปหน่อไม้มีมากมาย เช่น

1. หน่อไม้ดอง ซึ่งจะใช้หน่อซาง หน่ออบง
2. หน่อไม้ตากแห้ง ใช้หน่อหก และหน่อซาง
3. หน่อไม้อัดπίป ใช้หน่อไร่ และหน่อรวก
4. หน่อหีบ ใช้หน่อไร่
5. หน่อส้ม ใช้หน่อไร่ หน่ออบง หน่อซาง
6. หน่อโอ้ ใช้หน่อไร่

7. เมล็ดไผ่เมื่อตายขุย สามารถเก็บแล้วนำมาตำ หุงแทนข้าวได้ มีรสชาติหวานและมีความเหนียว คนสมัยก่อนจะเก็บเมล็ดไผ่ตายขุยไว้ เมื่อยามขาดแคลนข้าวก็นำออกมาใช้

พันธุ์ไผ่

ไผ่ชางหม่น

เป็นไผ่ใหญ่ ลำมีขนาด 4-6 นิ้ว สูง 10-25 เมตร ลำใช้ในงานก่อสร้าง
หน่อใหญ่ รสชาติดี น้ำหนัก 1.5-2 กิโลกรัมต่อหน่อ

ไผ่กิมชุง ไผ่บี่เซ ไผ่เขี้ยวเขาสมิง ไผ่ตงลิ้มแล้ง ไผ่ตงไต้หวัน

เป็นพันธุ์นำเข้าจากประเทศไต้หวัน ไม่มีหนาม หน่อคล้ายๆ กับ
ไผ่สีสุกของไทยซึ่งมีหนาม

ไผ่หวานเพชรล้านนา

เป็นพันธุ์มาจากเมืองจีน ต้นสูง 15 เมตร ชอบอากาศหนาว น้ำหนักหน่อ
1 กิโลกรัม กินดิบได้ ทำหน่อไม้แห้งได้

ไผ่ตงหม้อ

สายพันธุ์มาจากจีน ลำมีขนาด 6-7 นิ้ว ถ้าดินดีลำขนาดใหญ่ถึง 10 นิ้ว หน่อใหญ่ ใช้ทำหน่อไม้ดอง ไม่ใช่ทำเฟอร์นิเจอร์

ไผ่ยักษ์

ลำขนาดใหญ่ ใช้ทำเฟอร์นิเจอร์

ไผ่เป่าะยักซ์ ไผ่มันหมู

ลำต้นสูง 25 เมตร ลำใหญ่ 6-7 นิ้ว หน่อหนัก 3-4 กิโลกรัม ใบไผ่
อยู่ด้านบนของลำต้น

ไผ่หวานยักษ์เพชรภูเรือ

สายพันธุ์มาจากประเทศลาว หน่อหนัก 2 กิโลกรัม กินดิบได้ หน่อ
สีขาว ต้มน้ำใส ไม่มีสารพิษ

ไผ่ยักษ์น่าน

เป็นไผ่ที่มีลำใหญ่ที่สุด สายพันธุ์มาจากพม่า ลำไผ่มีขนาด 14 นิ้ว
ไม่มีกิ่ง หน่อไม้ใช้ทำหน่อไม้ดอง หน่อหนัก 5-10 กิโลกรัม ลำใช้ทำ
เฟอร์นิเจอร์

ไผ่เลี้ยงสีทอง

ไผ่เลี้ยงในตลาดทั่วไป หน่อใช้จิ้มน้ำพริก ทำซุบหน่อไม้ ไผ่ปิ้ง เป็น
หน่อไม้ต้มจืดปิ้ง

ไผ่บงหวาน

ไผ่บงหวานในประเทศไทยเท่าที่พบมี 3 สายพันธุ์ สายพันธุ์แรกคือ บงหวานเมืองเลยหรือหนองโดน ลักษณะหน่อสีเขียวเข้ม ไม่เห็นลายชัดเจน หน่อพุ่งขึ้นเร็ว น้ำหนักหน่น้อย ขนาดเท่าขวดน้ำ สายพันธุ์ที่สอง คือ ไผ่บงหวานพันธุ์คุณหมิง หน่อมีสีเขียวเข้ม ขนาดหน่อเล็กที่สุดในสามสายพันธุ์ สายพันธุ์ที่สาม คือ ไผ่บงหวานเพชรน้ำผึ้ง เกิดจากการนำเมล็ดไผ่บงหวานจากอำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ซึ่งเป็นคนละพันธุ์กับบงหวานเมืองเลย นำมาเพาะเมล็ด คัดเลือกสายพันธุ์ เป็นเวลา 6 ปี ใช้วิธีการชิม แล้วคัดต้นที่มีรสชมเอาออกทั้งหมด กำจัดหน่อเล็ก ๆ ทั้งหมด เลือกแต่หน่อใหญ่ ขนาดเท่าขวดเปียร์ จากการเพาะทั้งหมด 3,000 ต้น คัดจนเหลือ 2 ต้น เลือกลักษณะที่ดีที่สุด จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่า “เพชรน้ำผึ้ง”

ไผ่บงหวานเพชรน้ำผึ้ง

หน่อไม้ที่เรารับประทานกันบ่อยๆ เป็นหน่อไม้ปืบ พ่อค้าแม่ค้าเอามาใส่ปืบขาย ส่วนใหญ่เป็นไผ่ไร่ ไผ่คายนะ ในช่วงนอกฤดูไม่มีหน่อไม้สด เราก็ต้องซื้อหน่อไม้ปืบมารับประทาน นอกจากนั้นก็จะมีไผ่ตง หน่อไม้ทั่วไปที่เราซื้อตามท้องตลาด มักจะมีสีเหลือง รสชาติขม ถ้าทานมากจะมีอาการปวดข้อ ปวดเข่า บางท่านที่เป็นโรคกระเพาะก็จะปวดท้อง เพราะมีสารพิษจำพวก สารไซยาไนด์และฟิวรีน สารฟิวรีนเมื่อทานเข้าไปร่างกายจะเปลี่ยนสภาพเป็นกรดยูริก คนเป็นโรคปวดข้อจึงไม่ควรทาน

แต่ไผ่บงหวาน
หรือไผ่บงหวานเพชร
น้ำผึ้ง ไม่มีสารพิษ
เหล่านี้ จากการส่ง
ไปตรวจในห้อง
ทดลอง ไม่พบสาร
พิษ ทานแล้วไม่ปวด
ข้อ หน่อจะมีสีขาว
เมื่อนำไปต้มน้ำจะใส
ซึ่งแตกต่างจากหน่อ
ไม้ทั่วไปที่เมื่อนำไป
ต้ม น้ำจะมีสีเหลือง
หรือสีแดง เนื้อจะ
เปลี่ยนเป็นสีเหลือง
หน่อไผ่บงหวาน
เพชรน้ำผึ้ง จึง
สามารถทานสดหรือ
นำไปปรุงอาหารได้
เหมือนผัก เอาไปผัด
น้ำมันหอย ผัดใส่กุ้ง
ผัดกะเพรา ใส่ใน
กระเพาะปลา ราด
น้ำ สุกี้ หมูกระทะ
ใส่ในแกงเขียวหวาน
กินกับผักสลัด หรือ

นำไปตำส้มตำได้ รสชาติหวานอร่อย

ไผ่บงหวานเพชรน้ำผึ้ง เกิดจากการนำเมล็ดไผ่บงหวานจากอำเภอภูเรือ จังหวัดเลย
นำมาเพาะเมล็ด คัดเลือกสายพันธุ์ เป็นเวลา 6 ปี ใช้วิธีการขมิ ดินที่มีรสนิยมคัดเอาออก กำจัด
หน่อเล็ก ๆ ออก เลือกแต่หน่อใหญ่ ขนาดเท่าขวดเบียร์ จากการเพาะทั้งหมด 3,000 ต้น คัด
จนเหลือ 2 ต้น เลือกลักษณะที่ดีที่สุด จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่า “บงหวานเพชรน้ำผึ้ง”

ทำไมปลูกไผ่จึงหายจน

ไผ่ปลูกครั้งเดียว เก็บหน่อขายได้ตั้งแต่ปีที่หนึ่ง สอง สาม สี่ ไปได้เรื่อย ๆ ไม่ต้องปลูกซ้ำเหมือนพืชชนิดอื่น เช่น ข้าวโพด มีที่ดิน 5 ไร่ นำมาปลูกข้าวโพด ส่วนใหญ่เราจะปลูกช่วงหน้าฝน อาศัยน้ำฝน รายได้ขึ้นอยู่กับราคาของข้าวโพด กิโลกรัมละ 5-8 บาท มีรายได้ไร่ละ 10,000 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับการปลูกไผ่ รายได้ปีแรก 32,000 บาท เท่ากับการปลูกข้าวโพด 3 ฤดูฝน การปลูกไผ่ลงทุนแค่ครั้งเดียวในปีแรก พอได้ทุนคืนต่อไปก็เป็นค่าจัดการ ในขณะที่ปลูกข้าวโพดต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ตลอด ซื้อปุ๋ย ปesticide การผลิตต่าง ๆ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดจะได้กำไรประมาณ 1,000-2,000 บาทต่อไร่ ถ้าอยากได้กำไร 1 แสนบาท จะต้องปลูกถึง 50 ไร่ ถึงจะมีเงินไปส่งหนี้ ธ.ก.ส. ถ้าราคาตกเหลือแค่ 4-5 บาท กลายเป็นขาดทุน หนี้ไม่ได้ส่ง และยังต้องกู้เพิ่ม นี่คือเหตุผลที่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ข้าวโพด มันล้มละลาย ทำไม่จึงยากจน ชีวิตไม่เคยดีขึ้น หากเปรียบเทียบกับไม้ผล มะม่วง สามปีที่ต้องใส่ปุ๋ยตลอดยังไม่ได้ผล ต้องเข้าปีที่ 4 จึงจะเก็บผลขายได้ ลำไยยิ่งนานกว่า ต้องรอถึงปีที่ 5 ยางพารา 7 ปี ในขณะที่ไผ่ปลูกและลงทุนครั้งเดียว ปีแรกก็ได้ทุนคืนแล้ว เพราะอย่างต่ำ ๆ ปีแรกก็ขายได้ 32,000 บาทจากการเก็บหน่อไม้ขาย โดยมีต้นทุน 15,500 บาทต่อไร่

ต้นทุนในการปลูกไม้บงหวานในพื้นที่ 1 ไร่ จะมีค่าต้นพันธุ์ 200 ต้น ๆ ละ 50 บาทเท่ากับ 10,000 บาท ค่าปุ๋ยคอก คิดเป็นต่อปี ๆ ละ 2,000 บาท ใส่รองก้นหลุมเล็กน้อย เดือนแรก หลังจากปลูกใส่ประมาณ 1 กิโลกรัมรอบต้น ค่าปุ๋ยเคมี 25 กิโลกรัม 500 บาท โดยใช้สูตร 16 0 0 หรือ 16 16 16 การใส่ปุ๋ยเคมีเสริมเพื่อให้โตเร็วขึ้น ทำให้เราได้ผลตอบแทนเร็วขึ้น ค่าดูแลรักษาและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ปีละ 3,000 บาท รวมเป็นต้นทุนต่อไร่ 15,500 บาท

ต้นทุนการปลูก 1 ไร่	
ค่าต้นพันธุ์	10,000 บาท
ค่าปุ๋ยคอก	2,000 บาท
ค่าปุ๋ยเคมี 25 กิโลกรัม	500 บาท
ค่าดูแลรักษา และอื่นๆ	3,000 บาท
รวมต้นทุน	15,500 บาท

เราควรตั้งใจดูแลเอาใจใส่ กำจัดหญ้า ใส่ปุ๋ย ถ้าฝนไม่ตกก็ให้น้ำ ราวๆ 8 เดือนก็จะเริ่มเก็บผลผลิตได้ ปีแรกจะได้ทุนคืนทั้งหมด หรือมีกำไรเล็กน้อยขึ้นอยู่กับ การดูแลเอาใจใส่ของแต่ละคน รายได้ ปีที่ 1 เดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคม 5 เดือน เริ่มเก็บหน่อขาย 200 กอ ๆ ละ 2 กิโลกรัม ๆ ละ 50 บาท (ราคาในช่วงหน้าแล้ง เป็นช่วงนอกฤดู) ขายหน่อไม้ได้ขั้นต่ำ 400 กิโลกรัม มีรายได้ 20,000 บาท เดือน มิถุนายนถึงเดือนกันยายน 4 เดือน 200

กอ ๆ ละ 2 กิโลกรัม ๆ ละ 30 บาท (ราคาในช่วงหน้าฝน เป็นช่วงที่หน่อไม้ออกมาก) ขายหน่อไม้ได้ขั้นต่ำ 400 กิโลกรัม มีรายได้ 12,000 บาท รวมรายได้ทั้งหมดในปีแรก 32,000 บาทต่อ 1 ไร่

ในปีแรกหลังจากเริ่มปลูกมา 8 เดือน ก็จะเริ่มเก็บผลผลิต ถ้าเราต้องการเริ่มเก็บผลผลิตในเดือนมกราคม ซึ่งเป็นช่วงหน้าแล้ง ต้องกะระยะเวลาให้ถูก ถ้าต้องการให้หน่อไม้ออกเดือนมกราคม ก็ให้นับถอยหลังไป 8 เดือน เพื่อจะลงมือปลูก ซึ่งก็คือให้ปลูกในเดือนพฤษภาคม ต้นฤดูฝนพอดี พอเดือนมกราคมก็จะเริ่มเก็บหน่อไม้ได้ ช่วงนี้เป็นช่วงฤดูแล้ง หน่อไม้มีราคาแพง แต่พอมาเก็บในช่วงฤดูฝน หน่อไม้ในตลาดออกมามาก ราคาจะถูกลง แต่ราคาหน่อไม้บงหวานเพชรน้ำผึ้ง

รายได้ต่อ 200 ต้น	
ม.ค.-พ.ค. 5 เดือน	ได้กอละ 2 กิโลกรัม ได้กิโลกรัมละ 50 บาท ขายหน่อไม้ได้ขั้นต่ำ 400 กิโลกรัม รวมรายได้ 20,000 บาท
มิ.ย.-ก.ย. 4 เดือน	ได้กอละ 2 กิโลกรัม ได้กิโลกรัมละ 30 บาท ขายหน่อไม้ได้ขั้นต่ำ 400 กิโลกรัม รวมรายได้ 12,000 บาท
รวมรายได้ใน 1 ไร่ ได้เงิน 32,000 บาท	

ราคาจะไม่ตก เนื่องจากคนกินแล้วจะติด โดยเฉพาะคนที่ เป็นโรคปวดเข่า ที่กินหน่อไม้อย่างอื่นไม่ได้ ก็ต้องซื้อบงหวาน เพชรน้ำผึ้ง ทำให้เป็นที่ต้องการ ราคาจึงไม่ตก

สำหรับรายได้ตั้งแต่ปีที่ 2 เป็นต้นไป ช่วงนอกฤดู 4-5 เดือน 200 กอ จะได้ผลผลิตมากขึ้น กอละ 4 กิโลกรัม ได้ 800 กิโลกรัม ๆ ละ 50 บาท คิดเป็นเงิน 40,000 บาท ช่วงในฤดู 4 เดือน 200 กอได้กอละ 4 กิโลกรัม ๆ ละ 30 บาท คิด

เป็นเงิน 24,000 บาท รวมรายได้ 64,000 บาทต่อไร่ ส่วนต้นทุนในปีที่สองจะเสียแต่ค่าดูแลบำรุงรักษา ได้แก่ ค่าชีวัว ค่าน้ำที่รดนอกฤดู ค่าน้ำมันหรือค่าไฟฟ้าสำหรับสูบน้ำ ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยคอก ค่าแรงในการตัดแต่ง ถ้าทำไม่ถึง 5 ไร่ก็สามารถทำเองได้ ถ้าปลูกไผ่บงหวานเพชรน้ำผึ้งในพื้นที่ 5 ไร่ ก็จะมีรายได้ถึงปีละ 320,000 บาท จึงสามารถทำกำไรจากการปลูกไผ่บงหวานเพชรน้ำผึ้งได้เป็นอย่างดี แต่จากประสบการณ์ควรค่อยๆ ทำเริ่มจาก 1-2 ไร่ไปก่อน

รายได้ในปีที่ 2	
ช่วงนอกฤดู 4-5 เดือน	ได้กอละ 4 กิโลกรัม ได้น้ำหนัก 800 กิโลกรัม ขายหน่อไม้ได้กิโลกรัมละ 50 บาท เป็นเงิน 40,000 บาท
ช่วงในฤดู 4 เดือน	ได้กอละ 4 กิโลกรัม ได้น้ำหนัก 800 กิโลกรัม ขายหน่อไม้ได้กิโลกรัมละ 30 บาท เป็นเงิน 24,000 บาท
รวมรายได้ใน 1 ไร่ ได้เงิน 64,000 บาท	
ส่วนต้นทุนในปีที่สอง จะเสียแต่ค่าดูแลอย่างเดียว จะเห็นว่าปลูกในปีที่สองก็สามารถได้กำไร จากการปลูกหน่อไม้บงหวาน	

การปลูกไผ่บงหวาน

การปลูกไผ่ไม่ว่าจะเป็นพันธุ์ใดจะมีวิธีการปลูกที่เหมือนกัน แต่ให้ดูจากชนิดของไผ่ ซึ่งโดยรวมแบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ

1.ชนิดที่ลำต้นไผ่ไม่สูง ลำต้นเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณขวดน้ำ ได้แก่ ไผ่บงหวาน ไผ่เลี้ยง ไผ่รวก ไผ่ชนิดเล็กๆ จะมีระยะปลูก 4x2 เมตร หรือ 4x2.5 เมตร ระยะห่างระหว่างต้น 2 เมตร ระยะห่างระหว่างทางเดิน 4 เมตร

2.ชนิดที่ลำต้นไผ่สูง เช่น ไผ่ตง ไผ่กิมซุง ไผ่ยักษ์ ควรใช้ระยะห่าง 4x4 เมตร หรือถ้าต้องการให้หน่อใหญ่ขึ้นก็ใช้ระยะห่าง 5x5 เมตร หรือ 5x6 หรือ 6x6 เมตร

ฤดูกาลที่เหมาะสมสำหรับการปลูกไผ่คือ ช่วงต้นฤดูฝน โดยเฉพาะถ้าที่ดินเป็นที่ดอน ที่ไร่ ควรปลูกฤดูฝน ถ้าปลูกฤดูแล้งจะต้องรดน้ำมาก แต่ถ้าที่ดินเป็นที่นา ที่ลุ่ม ควรเลือกปลูก ต้นฤดูหนาว ราว ๆ เดือนพฤศจิกายน หรือธันวาคม เพราะถ้าปลูกฤดูฝน ดินจะเกินไป น้ำท่วมโคน ไผ่จะไม่โต ไผ่จะแข็งแรงต่อเมื่อต้นใหญ่แล้ว

การเตรียมพื้นที่

พื้นที่ปลูกไผ่ ควรตัดโค่นไม้ใหญ่ ออก ไผ่ต้องการ แสงแดด ถ้ามีร่มไม้ ควรเอาออกบ้าง อาจไม่ต้องเอาออก ทั้งหมด แต่ถ้าเป็น ไปได้ควรเตรียมพื้นที่ ปลูกไผ่ให้โล่ง ถ้าได้ พื้นที่ที่ใกล้แหล่งน้ำ จะดีมาก เพราะไผ่ ต้องการน้ำมาก แต่

ไม่ชอบน้ำขัง โดยเฉพาะถ้าต้องการปลูกไผ่ให้ออกหน่อออกฤดู ต้องมีน้ำ การเตรียมพื้นที่ ควรไถตะ โถพรวน ตากดินไว้ 7-10 วัน เพื่อฆ่าเชื้อโรค การเตรียมพื้นที่เริ่มจากการไถตะ โถ พรวน ตากดินไว้ 7-10 วัน เพื่อฆ่าเชื้อโรค ถ้าเป็นที่นา หรือที่ลุ่ม ควรยกร่องขึ้นแปลงประมาณ 5-6 เมตร เอารถไถจักรรอง เวลาปลูกไผ่น้ำจะได้ไม่ขัง ในช่วงที่ไผ่ยังเล็กจะได้ระบายน้ำ แต่ ถ้าไผ่ใหญ่แล้ว น้ำขังก็ไม่เป็นไร ยกเว้นน้ำท่วมเกิน 3 เดือนอาจจะตาย

ระยะปลูก

ระยะห่างระหว่างหลุมปลูกขึ้นอยู่กับจำนวนต้นต่อไร่

2x2 เมตร	จะใช้ต้นพันธุ์	400	ต้นต่อไร่
2.5x2.5 เมตร	จะใช้ต้นพันธุ์	256	ต้นต่อไร่
3x3 เมตร	จะใช้ต้นพันธุ์	178	ต้นต่อไร่
3.5x3.5 เมตร	จะใช้ต้นพันธุ์	131	ต้นต่อไร่
4x4 เมตร	จะใช้ต้นพันธุ์	100	ต้นต่อไร่
5x5 เมตร	จะใช้ต้นพันธุ์	64	ต้นต่อไร่

ระยะที่ดีที่สุดสำหรับไผ่ชนิดเล็กอย่างบงหวานเพชรน้ำผึ้ง คือ 4x2 เมตร หรือ 3x3 เมตร ซึ่งจะใช้ต้นพันธุ์ 200 ต้น

การเตรียมหลุมปลูก

มาตรฐานคือ 30x30x30 เซนติเมตร สำหรับดินร่วนปนทราย แต่ถ้าเป็นดินลูกรัง บนภูเขา มีความแข็งมาก อาจต้องขุด 50x50x50 เซนติเมตร และต้องใช้ แกลบ หรือขี้เถ้าแกลบ มากองไว้ที่ปากหลุม คลุกกับดินที่ขุดขึ้นมา ถ้าเป็นดินร่วนปนทราย ก็ไม่ต้องปรับปรุงดิน

มาก รองกันหลุมด้วยขี้วัวหรือขี้ไก่ เพียงกำมือเดียว ไม่ควรใส่ไปเป็นปึก ใช้แค่กำมือเดียว เอาดินกลบเล็กน้อย แล้วเอาไผ่ลงปลูก ฉีกถุงพลาสติกออก ใช้ขี้เถ้าแกลบคลุกดินแล้วกลบจะทำให้ดินโปร่ง ร่วนซุย กลบดินจนพูน เมื่อดินยุบตัวจะเสมอกับพื้นที่ปลูกพอดี

วิธีการทำให้ไผ่แตกหน่อออกฤดู

เมื่อปลูกไผ่ไป

ได้ 1 ปี ไผ่จะมีวงจรมหุนเป็นวงกลมเหมือนเดิม ในเดือนสิงหาคมซึ่งเป็นช่วงฤดูฝน เราเก็บหน่อระหว่างที่เราเก็บหน่อในช่วงสิงหาคมถึงตุลาคม เราเจอหน่อที่อ้วนใหญ่ เกิดท่างอ ให้ปล่อยไป

เป็นลำแม่ลำใหม่ กอหนึ่งจะใช้ประมาณ 5-8 ลำ ส่วนหน่อที่เหลือถ้าเป็นหน่อเล็ก ชิดโคนต้น หน่อไม่สวย ให้เก็บขาย ใผ่จะใช้เวลา 4 เดือนจะมีใบสมบูรณ์ ประมาณเดือนธันวาคม เรา ต้องตัดลำเก่า ลำที่เกิดก่อนทั้งทั้งหมดให้เหลือแต่ลำเดือนสิงหาคมประมาณ 5-8 ลำ ลำใหม่ จะมีสีเขียวสด ลำเก่าจะตกรกระ หรืออาจใช้เชือกหรือสีทำเครื่องหมายลำเก่าไว้เพื่อมาตัดใน เดือนธันวาคม การตัดต้องตัดให้ชิดโคน ต่ำที่สุดเท่าที่จะตัดได้ เพื่อไม่ให้ตาข้างแตกขึ้นมา มิฉะนั้นจะเป็นกิ่งฝอย ใส่ปุ๋ยคอก แล้วเอาขี้เถ้าแกลบ ขี้เลื่อยเก่า เปลือกถั่วเขียว ชั่งข้าวโพด ที่เป็นวัสดุอุ้มน้ำ คลุมโคนจะช่วยเก็บความชื้นรอบกอ พอคลุมโคนเสร็จให้น้ำทันทีให้ชุ่ม ถ้า ใช้สปริงเกอร์เปิดประมาณ 1 ชั่วโมง รดทุก ๆ 5-7 วัน แล้วแต่สภาพดิน พอถึงเดือนมกราคม ใผ่จะออกหน่อ เก็บหน่อได้ตั้งแต่มกราคมถึงเมษายน ปีต่อไปก็ให้ทำแบบเดียวกัน

การขุดหน่อ

ทำวันเว้นวัน ไม่ต้องขุดทุกวัน ตลอดระยะเวลาประมาณ 8-9 เดือน แต่ถ้าต้องการขุด ทุกวัน ให้ทำสองแปลง สองไร่ แล้วขุดสลับกัน ไร่หนึ่งขุดวันจันทร์ อีกไร่ขุดวันอังคาร วันพุธ กลับมาขุดไร่แรก ก็จะมีหน่อไม่ขายทุกวัน

ตลาดไผ่บงหวาน

หากยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ก็ไม่ต้องไปขายที่อื่น ขายหน้าสวน หรือ อยู่ตำบลไหนก็ขายตำบลนั้น ขายในตลาดนัดของหมู่บ้าน ของตำบล ไม่ต้อง คิดไปขายที่ไกลๆ ถ้าทำ 10 ไร่ ก็ไปขายที่อำเภอ ถ้าทำมากกว่านี้ก็ไปอำเภอ อื่น หรือตัวจังหวัดที่เราอยู่ จากประสบการณ์ขายได้ไม่ยากขอแค่ให้กล้า นำ เสนอ หรือให้ไปติดต่อพ่อค้าแม่ค้าในตลาดสด วิธีการให้เอาหน่อของเราไป นำเสนอช่วงเดือนมกราคมถึงเมษายน ซึ่งในท้องตลาดจะไม่ค่อยเห็นหน่อไม้ ถ้าไปนำเสนอช่วงหน้าฝนในตลาดจะมีหน่อไม้อยู่เต็มตลาด แม่ค้าก็จะไม่สนใจ เพราะจะเน้นต้องนำเสนอนอกฤดู คือหน้าแล้ง พอหน้าฝนก็จะขายขึ้น ยิ่งถ้า เป็นไผ่ที่ไม่เหมือนหน่อไม้ทั่วไปก็จะขายง่าย โดยเฉพาะนอกฤดูก็จะขายดี แต่ ถ้าเกษตรกรปลูกกันมากขึ้น ก็สามารถรวบรวมผลผลิต จัดส่งไปยังตลาดใน จังหวัดอื่นๆ ในภาคเหนือ และภาคกลาง ซึ่งปัจจุบันผลผลิตยังไม่พอกับความ ต้องการของตลาด

การขยายพันธุ์ไผ่บงหวาน

การขยายพันธุ์ไผ่บงหวาน ทำได้ 2 วิธี

วิธีที่ 1 การเพาะเมล็ด

เป็นวิธีขยายพันธุ์ที่ง่ายที่สุด และได้ปริมาณมาก แต่วิธีนี้ต้องรอทุก ๆ 80 ปี ตามช่วงอายุของไผ่ และมีโอกาสกลายพันธุ์ได้ จึงต้องเลือกเมล็ดจากต้นที่ดีที่สุด โดยชุดไผ่ต้นเล็ก ๆ ที่งอกรอบ ๆ ต้นแม่ให้มีดินติดมาด้วย ใส่ลงในถุงดำ แล้วเติมแกลบดำให้เต็มถุง รอคจนต้นไผ่โตจนแข็งแรงมากพอ ประมาณ 3-4 เดือนขึ้นไป จึงย้ายไปปลูกลงดินต่อไป

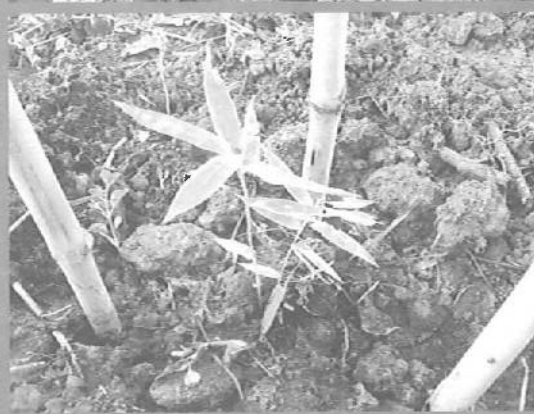
วิธีที่ 2 การแยกเหง้า

เนื่องจากไผ่บางหวานใช้การตอนหรือปักชำไม่ค่อยติด จึงควรใช้วิธีแยกเหง้าให้ติดรากมาด้วย โดยเลือกจากต้นที่เกิดจากหน่ออายุ 5 เดือนขึ้นไป สามารถนำเหง้าที่แยกได้ไปขยายพันธุ์ต่อได้ 2 แบบ

แบบแรก นำเหง้าไปชำในถุงดำ โดยในถุงดำใส่เฉพาะแกลบดำเท่านั้น ไม่ควรใส่วัสดุปลูกอื่นๆ เพราะจะทำให้มีจุลินทรีย์ ซึ่งทำให้เกิดการเน่าได้ง่าย โดยแกลบดำที่นำมาใช้ควรแช่และล้างน้ำทิ้ง 1 ครั้งก่อน เพื่อลดความเป็นด่างลง เมื่อใส่ที่ชำไว้ในถุงอายุประมาณ 2 เดือนครึ่งขึ้นไป จึงสามารถนำไปปลูกลงดินได้

แบบที่ 2 นำเหง้าที่ได้ไปปลูกในหลุมขนาดกว้าง 25 เซนติเมตร ยาว 25 เซนติเมตร และลึก 30 เซนติเมตร รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอกเก่า ประมาณ 200 กรัม ไม่ควรใส่ปุ๋ยมากเกินไป

การนำเหง้าลงปลูกในหลุมโดยตรงจะมีโอกาสรอดมากที่สุด เนื่องจากไม่มีการตัดแต่งรากเลย แต่การปลูกในถุงชำ บางครั้งรากมีขนาดใหญ่กว่าขนาดถุง จึงต้องตัดแต่งรากบางส่วนออกไป โอกาสติดจึงน้อยกว่า

การขยายพันธุ์ไผ่ด้วยการเพาะเมล็ด

1. ขุดไผ่ต้นเล็กทิ้งออกจากเมล็ด
2. ย้ายไปปลูกในถุงดำ โดยต้องให้มีดินติดรากไปด้วย
3. นำไผ่ต้นเล็กใส่ลงในถุงดำ และใส่แกลบดำลงไปให้เต็มถุง
4. เมื่อไผ่อายุประมาณ 3-4 เดือน จึงย้ายไปปลูกลงในดิน

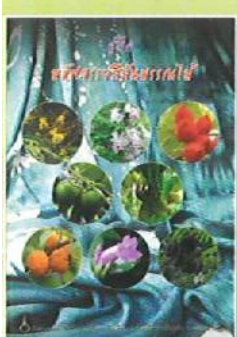
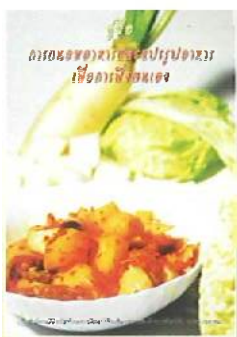
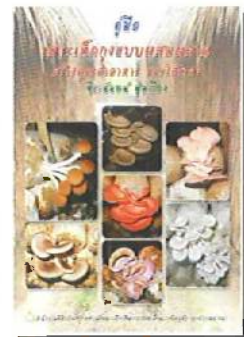
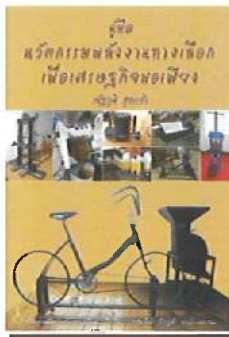
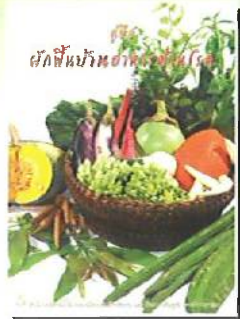
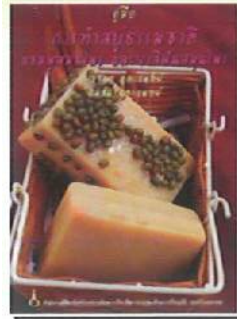
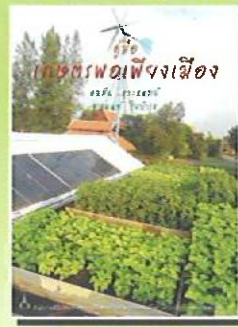
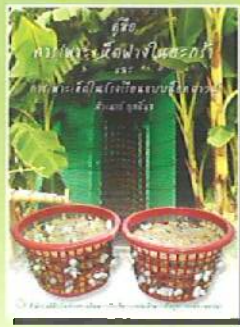

การขยายพันธุ์ไม้ด้วยการแยกเหง้า

1. ขุดแยกเหง้าไม้ที่เกิดจากหน่อที่มีอายุ 5 เดือนขึ้นไป
2. โดยต้องขุดให้ติดรากมาด้วย
3. นำเหง้าไม้ที่แยกได้ใส่ลงในถุงดำ ใส่แกลบดำลงไปให้เต็มถุง
4. เมื่อกิ่งไม้ที่ชำไว้ในถุงดำมีอายุ 2 เดือนครึ่งขึ้นไป จึงนำไปปลูกลงดินต่อไปได้

หนังสือคู่มือที่จัดพิมพ์โดยสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

1. คู่มือการสร้างบ้านดินแบบชีวจีฟ โดย สุวัชร สรรพคำ
2. คู่มือการทำนาอินทรีย์ โดย เขียววิทย์ นนททอง
3. คู่มือการเพาะเห็ดฟางในตะกร้าและการเพาะเห็ดในโรงเรือนแบบน็อคดาวน์ โดย สำเนาวัฏ ฤทธิสุข
4. คู่มือเกษตรพอเพียงเมือง โดย คมสัน หุตะแพวง
5. คู่มือการทำเตาแก๊สชีวภาพและถ่านอัดแท่ง โดย เจริญ พันธุ์เพ็ง คมสัน หุตะแพวง
6. คู่มือการทำสมุนไพรสด แห้งสมุนไพรจากสมุนไพร โดย กรรณกร หุตะแพวง คมสัน หุตะแพวง
7. คู่มือปลูกจากสมุนไพรสามัญประจำบ้าน
8. คู่มือการทำบ้านก่อนปลูก โดย สมบูรณ์ วิจิตรจิตติกุล

10. คู่มือสมุนไพรพื้นบ้าน โดย คมสัน หุตะแพวง
11. คู่มือเรลล์แสงอาทิตย์ผลิตไฟฟ้าเพื่อการพึ่งตนเอง โดย คมสัน หุตะแพวง
12. คู่มือนวัตกรรมพลังงานทางเลือกเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง โดย นริฐฤทธิ สดแก้ว
13. คู่มือผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรไทย โดย กรรณกร หุตะแพวง
14. คู่มือเกษตรสวนทาง โดย วิรุทธ ศรีใจจันทร์
15. คู่มือเพาะเห็ดถุงแบบผสมผสาน สร้างคุณค่าอาหารทางใจได้ภาค โดย จิระพันธ์ พุ่มจันทร์
16. คู่มือการถนอมอาหารและแปรรูปอาหารเพื่อการพึ่งตนเอง
17. คู่มือสมุนไพรพื้นบ้าน

หน้า 48 หน้า ราคา 50 บาท

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
 หมู่ 13 ถนนพหลโยธิน ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120 โทร. 02-521-2212-3, 066-101-5501
 โทรสาร 02-521-2214 กลุ่มพัฒนาธุรกิจ 02-521-2212-13, 02-521-1165 www.wisdomking.or.th

ไผ่ เป็นพืชที่ปลูกง่าย ปรับตัวได้ดี มีความทนทานต่อสภาพแวดล้อม
ที่สำคัญมีต้นทุนที่ต่ำ ลงทุนปลูกครั้งแรกครั้งเดียว
แต่เก็บเกี่ยวผลผลิตทางไผ่ได้หลายหลายปี ผลผลิตจากไผ่
โดยเฉพาะหน่อไม้ให้ผลตอบแทนดีอย่างคาดไม่ถึง
ผลตอบแทนต่อไร่สูงกว่าพืชเศรษฐกิจที่เกษตรกรนิยมปลูกกันหลายตัว
เพียงปีแรกก็ได้ทุนคืนและมีกำไร ในปีที่สองเกษตรกรจะมีรายได้เฉลี่ยมากกว่า
60,000 บาทต่อไร่ต่อปี โดยเฉพาะในช่วงหน้าแล้ง ซึ่งเป็นช่วงนอกฤดู
ราคาหน่อไม้เพิ่มสูงขึ้นเป็นสองเท่าตัว ปลูกเพียง 2-3 ไร่
ก็จะมีรายได้เป็นแสนบาทต่อปี นอกจากหน่อไม้แล้ว
เกษตรกรยังสามารถตัดใบไผ่ ลำไม้ไผ่ เป็นผลผลิตทางสร้างรายได้อีกทางหนึ่ง

ISBN 978-616-358-070-2

9 786163 580702

ราคา 50 บาท